

ΜΑΤΘΑΙΟΣ ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ

Ο Ματθαίος¹ γεννήθηκε περί το 1670 στο Γερακάρι Αμαρίου² της Επισκοπής Λάμπης και Σφακίων. Η Κρήτη την εποχή εκείνη είχε υποδουλωθεί στους Τούρκους κατακτητές, οι οποίοι διώκαν και βασάνιζαν τους χριστιανούς. Ο πατέρας του Ματθαίου ήταν ιερέας, κι αυτό βοήθησε τον νεαρό Άγιο να ανατραφεί με τις χριστιανικές αξίες και αρετές.

Αυτό ήταν αιτία, και ο φθονερός διάβολος μίσησε τις αρετές του Ματθαίου και τον οδήγησε στην ασέβεια. Έτσι οι αλλόθρησκοι τον επιλέγουν να νυμφευθεί την Οθωμανή Αϊσέ για να ασπασθεί τον Μωαμεθανισμό.

Μετά από λίγο όμως χρόνο κατάλαβε το φοβερό του λάθος, μετανόησε βαθιά και ξαναγύρισε στην πίστη και στην Εκκλησία του, ως κρυπτοχριστιανός.

¹ Ματθαίος. Παραλλαγές τα Μαθαίος, Μαθιός, Μανθαίος, Μάνθος. Θηλυκό το Μαθή. Όνομα επίσης εβραϊκής προελεύσεως (εβρ. γραφή) matiyah (αγγλ. γραφή) που σημαίνει πρόσταγμα του υψίστου. Ο Αναστάσιος Αντιοχείας ετυμολογεί το όνομα από το εβραϊκό Μαθάν το οποίο σημαίνει δώρον, οπότε Ματθαίος ερμηνεύεται ως δεδωρημένος. Ο Ματθαίος υπήρξε Απόστολος και Ευαγγελιστής, ποιητής των προσταγμάτων του Κυρίου και η Εκκλησία μας τον τιμά στις 16 Νοεμβρίου. Βλ. Α. Μπουρνέλη, *ό.π.*, σ. 108.

² Απόσταση από Ρέθυμνο: 40 χλμ. (Διαδρομή: διακλάδωση δεξιά στο 30 χλμ. (Αποστόλοι) του δρόμου Ρεθύμνου - Αμαρίου - Μέρωνας - Ελένες - Γερακάρι). Προχωρώντας από Ελένες στο Νομαρχιακό δρόμο συναντάμε σε δύο (2) χλμ περίπου το χωριό Γερακάρι. Στο χωριό μπορούμε να φθάσουμε και από το Σπήλι (έδρα του Δ. Λάμπης) κινούμενοι σε δρόμο μήκους δέκα (10) χλμ που διέρχεται από το οροπέδιο του βουνού Κέντρους "Ιούς Κάμπος". Ένα απ' τα ψηλότερα χωριά του νησιού (υψόμετρο: 680μ.) γνωστό για τα περίφημα κεράσια του, τα άνυδρα κηπευτικά του οροπεδίου "Ιούς Κάμπος", αλλά και για την ιστορία του, ιδιαίτερα την ενεργό συμμετοχή στον αντιστασιακό αγώνα της κατοχής. Μαζί με άλλα επτά (7) μαρτυρικά χωριά της ρίζας του "Κέντρους" ολοκαυτώθηκαν και ξεθεμελιώθηκαν απ' τους Γερμανούς. Έχει σύγχρονη ρυμοτομία και απλώνεται ανάμεσα σε κερασιές, βυσσινιές, μηλιές και άλλα οπωροφόρα, αλλά και σε πολλές πλούσιες πηγές που κατεβαίνουν από το εκατοντάπηγο (κατά τον Όμηρο) "Κέντρους". Από το Γερακάρι έχουμε τη δυνατότητα εξόδου προς το Σπήλι ή συνεχίζοντας ανατολικά οδηγούμαστε στο πανέμορφο χωριό "Τουργούθοι" 2 χλμ από τη διασταύρωση του δρόμου, καρφωμένο κυριολεκτικά στη ρίζα του Κέντρους, που σήμερα έχει σχεδόν εγκαταλειφθεί. Συνεχίζοντας την πορεία μας συναντάμε τον εξαιρετικής τεχντροπίας Βυζαντινό ναό (Αγ. Ιωάννης 12ος αι.) στη θέση "Φώτη" και αμέσως μετά το μικρό χωριουδάκι Καρδάκι. <http://www.syvritos.gr/index.php?id=37,0,0,1,0,0>

Επειδή όμως ο Ματθαίος δεν μπορούσε να κρύψει την πίστη του, και πρωί – βράδυ έκανε τον σταυρό του, αυτό ήταν αφορμή η Οθωμανίδα σύζυγός του να εξοργιστεί, και να καταγγείλει τον σύζυγό της στον τούρκο κριτή της πόλεως του Ρεθύμνου. Ο Τούρκος κριτής τότε τον κάλεσε να απολογηθεί ενώπιόν του.

Ο Άγιος στέκεται με παρρησία μπροστά στους βάρβαρους κριτές και ομολογεί ευθαρσώς την αγάπη του για τον Χριστό. Το Δικαστήριο αποφασίζει την θανατική του ποινή δι' αποκεφαλισμού. Ο Άγιος εξεδήμησε προς Κύριον την 18^η Αυγούστου του έτους 1697. Η μέρα αυτή έκτοτε αποτελεί και την ημέρα μνήμης και τιμής του Αγίου Ματθαίου³.

Το μαρτυρικό του σκήνωμα μετέφεραν στην γενέτειρά του το Γερακάρι, ευσεβείς χριστιανοί οι οποίοι το κήδευσαν με τιμές σε τόπο που μέχρι σήμερα ονομάζεται «του Μαθιού το μνήμα». Στον ίδιο χώρο ανηγέρθη ναός προς τιμήν του μάρτυρος⁴.

Αποτελεί καύχημα για την Κρήτη ο Άγιος Ματθαίος ο οποίος αν και είχε αλλάξει πίστη, μεταμεληθείς επανήλθε στην ορθόδοξη πίστη. Στην Ορθοδοξία μας και στην Κρήτη μας θα γίνει ο Άγιος της συμπάθειας και της αγάπης του λαού μας, πράγμα που καλλιεργείται και σμιλεύεται ήδη στις καρδιές και ψυχές των Γερακαριανών⁵.

Απολυτίκιον

Ἑτερον. Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖον βλάστημα, Γερακαρίου, καί ἀγλάϊσμα, τῆς Κρητονήσου, ἀνεδείχθης Ματθαῖε μακάριε, ἐν τῇ Ρεθύμνῃ Μαρτύρων τό στάδιον, ἀκαταπλήκτω τελέσας φρονήματι. Ὅθεν πρέσβευε, Χριστῶ τῶ Θεῶ δέόμεθα, δωρήσασθαι ἡμῖν τό μέγα ἔλεος.

³ Περισσότερα, βλ. Μ. Λίτινα (πρωτ.), «Ο Άγιος Νεομάρτυς Ματθαίος ο εκ Γερακαρίου», *Αφιέρωμα στους Αγίους του τόπου μας*, ὁ.π., σσ. 13-14.

⁴ Ε. Σταυρουλάκη (πρωτ.), ὁ.π., σ. 95.

⁵ Μ. Λίτινα (πρωτ.), ὁ.π., σ. 14.